

EVANGELIUM PUTUJE K LUKÁŠOVI, TEOFILOVI I K NÁM

Převod materiálu

Trusina Tomáš

Pořadí v lekci

37

1. klíčové pojmy, dobové a textové souvislosti:

- zkoušíme **znova přehlédnout cestu evangelia** ve Skutcích. Přetexte si texty komentující záměry autora a příběh Skutek apoštolských v úvodu Pozvání na cestu 06/07 ? 3. Tak získáte plastický přehled o celém roce.

- **pročte** si ?i prolistujte znova knihu Sk, ale nechte ji jako „historii“ v našem slova smyslu (tedy vylišení minulých dějů), ale jako text: všimněte si (jako v hudbě), které motivy se opakují, jak je po sobě přebírají jednotlivé nástroje/svdecké postavy, v ?em se obměňují. Spolu s vypravěčem sledujte, **jak příběh evangelia běží z minulosti k nám**, „bere nás za ruku“ a zve: „Koukněte se na tu sílu, co mne nese, jdeme spolu dál.“ Tento pohyb a tato blízkost nás v závěrečné hodině zajímá.

- všimněte si znovu **jednotlivých etap** příběhu evangelia (Sk 1,8). Zrekapitulujte, díky komu se evangelium dostalo „do Jeruzaléma“, z Jeruzaléma do Judska, z Judska do Samaří, a také, do kterých „končin země“ se dostalo.

- zkoumejte, jak dlouho a kde fungovali převodní pověření svdkové (Dvanáct apoštolů), kteří další se osvědčili. Nebojte se také poukázat, kteří a kde se neosvědčili.

- zvlášť pozorně si všimněte, kteří svdkové kázali **navzdor nepříznivým okolnostem „svobodně a směle“**. Upozorněte děti, že evangelium nevyžaduje pro své předávání a šíření příznivé ?i „pohodové“ okolnosti, že to byla ?asto nepřízeň a nepřátelství, co napomohlo evangeliu a jeho svdkům nastoupit další vytýčenou etapu. Může vyplynout, že stále platí slovo o úzké, tísnivé, menšinové cestě pro svdky víry. Evangelium nesplývá s momentálně panujícími trendy, ani jich nevyužívá, ale ?asto jde proti nim, „proti proudu“.

2. úskalí textu:

- neudělejte z hodiny pouze „závěrečný test“. Nejde o to „opakovat Skutky“, ale rozpoznat, že jejich příběh „dobíhá až k nám“. Zkuste dětem zprostředkovat zjištění, že i když se ?as „po Kristu“ prodlužuje, nemusí to znamenat, že význam a síla „události Krista“ slábne a ztrácí.

3. METODICKÉ POKYNY

Doplňovačka na poslední "hodinu" slouží k opakování. Jak ji využijete je na vás. Můžete třeba:

- rozdat pracovní list a soutěžit, kdo první vyluští tajenku;

- překreslit doplňovačku na velký papír a soutěžit postupně, které dítě uhodne správnou odpověď v té které ?ádce; (tak si také mohou děti doplnit chybějící samolepky do cesty - za každou správnou odpověď si mohou jednu, která jim schází, vybrat.)

- při společném vyplňování nemusíte postupovat popořadě, ale každé dítě si může vybrat tu ?ádku, u které zná správnou odpověď, aby se tak dostaly ke slovu všechny děti;

- pokud d?ti moc nechodí a jste skepti?tí, že by odpov?di v?bec daly dohromady, m?žete jim vyrobit nápov?du - na líste?cích nebo na druhém papí?e napište p?eházen? odpov?di a d?ti z nich mohou vybírat;

- dopl?ova?ku nemusíte jenom klasicky vyplnit. Nabízí se i ak?n?jší zp?sob využití.

Na jejím základ? p?ipravte pro d?ti na záv?re?nou sch?zku hru "Tr?n moudrosti a blbosti".

P?i všech zp?sobech pora?te d?tem, že mohou využít samolepky na svých deskách.

Na záv?r se d?tí m?žete zeptat, zda si myslí, že poslání, které tvo?í tajenku, platilo jen pro u?edníky.

- na pracovním list? jsou dv? chyby - na ?. 11 (zcela jist?) a na ?. 25 (pravd?podobn?) má být o jedno okénko mén?. Písmena do tajenky ovšem sedí. Upozorn?te na to d?ti, než za?nou tajenku luštit. V ostatních p?ípadech trvejte na správném vypln?ní jmen podle ?EPu. M?žete d?ti nechat, a? si bibli používají jako nápov?du.

- projd?te si lušt?ní tajenky dop?edu, aby vás d?ti zbyte?n? nezasko?ily nesprávnými ?i „skoro“ správnými odpov??mi, nebo tím, že nebudou nic v?d?t a ztratí chu? v lušt?ní pokračovat. V tomto p?ípad? je m?žete r?zn? navád?t, pomáhat si mapou, biblí, složkami s prac. listy, rozdávat samolepky za správné odpov?di - viz bod 3.

4. POM?CKY

- mapy novozákonní Palestiny, cest apoštola Pavla (pro zrychlené opakování)

- pracovní list s k?ížovkou - doporu?ujeme ho zv?tšit na velký formát, abyste ho mohli s d?tmi vypl?ovat společn?.

5. motiva?ní uvedení do p?íbh?hu:

a) Shrnutí a motivace „pro Teofila“:

Tentokrát si m?že Lukáš zavolat Teofila, „p?edat“ mu hotový svitek s knihou Skut? apoštolských - a ptát se ho:

- co s ním te? budeš d?lat?

- které ?ásti jsou pro tebe nejd?ležit?jší?

- co ?íkáš na to, že jsem vlastn? ke svému vypráv?ní nenapsal po?ádný konec?

- tím vším můžete podtrhnout, že nejde o minulé vyprávění, ale o to, jak te? Teofil s Lukášovým vyprávěním naloží, jak se sám zvstí Skutk? nechá oslovit, zda si najde své místo v zástupu oslovených a vyslaných svdk?. Takto se k Teofilovi mohou přidat i d?ti.

b) Motivace pro mladší a střední školní věk:

Prohlédněte si pracovní list. Je na něm cesta. Kde začíná a kde koní? (d?ti odpovídají)

My jste si o té cestě z Jeruzaléma do Říma vyprávěli. Dokázali byste stružně říci, o? na ní šlo? (d?ti odpovídají)

Vylušte te?, co je na této cestě důležité podle pana malíře.

(Navržená motivace uvádí do rekapitulace, nechává rekapitulovat d?ti. Dejte jim přitom hodně prostoru. Teprve potom, zvlášť když se nemohou shodnout nad odpovědí, „o? šlo na cest?“, přikro?te k luštění křížovky)

c) Motivace pro starší školní věk:

Chtěli byste psát „závřetnou písemku“ ze Skutk?? Jak byste asi dopadli? K ?emu by vám to mohlo být dobré?

(Navržená motivace je „negativní“, napomůže ujasnit, že ve vyprávění nešlo o to nabýt co nejvíce znalostí o sv?dcích evangelia - apoštolech - ale spíš si ujasnit, kudy a přes jaké překážky se evangelium dostalo až k nám a jak si my sami k němu můžeme najít vztah)

nebo: Už se vám stalo, že jste byli v kin? a před koncem se přestalo promítat? Nebo jste neviděli poslední díl oblíbeného seriálu a nikdo vám nedokázal říci, jak to skončilo? Co jste (i co byste) dělali?

6. osnovy vyprávění:

Navrhujeme přibližně hodiny, který si můžete a musíte sami upravit podle věkové skladby, úrovně znalostí a schopnosti kooperovat v té skupině d?tí, s kterou budete pracovat. Vyprávění samo nenajdete, jeho základní rysy jsou součástí osnovy, případně si ji upravte, doplňte i rozšířte sami. Osnova je psaná pro střední školní věk. Otázky, které zaznívají v jednotlivých bodech osnovy, můžete sepsat na papíry, a postupně je d?tem ukazovat.

I. Motivace

Lukáš (podává svitek Teofilovi): Tak Teofile, tady to máš, te? už je to na tob?.

Teofil (nedočkavě ho rozbalí, kouká do něj, pak zklamaně): Po?kej, co jako? Já se těšil, že se do?tu, jak se Pavel hájil před římským císařem a jak mu tam všichni tleskali - a jak se pak ještě vydal na další cesty...

vždy? ti to tady všechno chybí!

Lukáš: Copak jsi zapomněl? Vždy? nevyprávíme o Pavlovi - ale o evangeliu, jak šlo do světa!

Teofil: No dobře, ale stejně? je potřeba, abys to nějak uzavřel, ne? Takhle to nebude pořádný příběh, to nebudou lidi číst, když se nakonec nedozvídá, jak to skončilo...

Lukáš: Víš, já jsem to nechal takhle divně nedopsané schválně?. Protože te? už je to, Teofile, na tobě.

Teofil: Počkej, na mně? Copak já jsem nějaký apoštol? Copak já mám čas, abych chodil za lidmi a vyžadoval jim, že mají taky věřit ve Vzkříšeného Pána? Copak...

Lukáš: Copak, copak... –copak nejsi pokřtěn? Copak nejsi člen společenství křesťanů? Copak ti náš Pán taky nesvěřil stejné poslání jako apoštolům? – Copak jsem to nepsal hlavně PRO TEBE?

Teofil: Aha, tak koukám, že se z toho nevyvlékne... Dobře, tak se te? musím znova pozorně podívat, co všechno mi tady Vzkříšený Pán vzkazuje.

II. Křížovka

Co nám Vzkříšený Pán vzkazuje, vyluštíme v tajence.

Tajenku mohou luštit bu? každý na svém pracovním listě nebo ji překreslete na velký papír a za správné odpovědi dáváte „body“, chybějící samolepky - viz bod 3.

III. Je to i pro nás nebo jen pro Teofila

V této chvíli můžete s dětmi probírat, zda poslání Vzkříšeného, které vyluštily, platilo kdysi dávno Teofilovi, nebo oslovuje a zasahuje i nás. Nedejte prostor jen „správným zbožným“ odpovědím, ale také těm, kdo pochybují, kterým se zdá, že to dnes nejde. Vyptejte se jich na důvody, proč to vidí, tak jak vidí.

IV. Rekapitulace - kudy šla cesta evangelia?

Všimněte si ilustrace na pracovním listu a upozorněte, že to evangelium a jeho svdkové neměly lehké. Apoštolé nebyli vždycky vynalézaví borci, otevření novým lidem. Ti, kdo se vydávali mimo zavedený okruh jako Pavel, naráželi na předsudky, pronásledování, vzrůny.

Přesto je to hnalo dál a nepolevili. Kde se to v nich bralo? Dostávali „Ducha svobody“, který je osvobozoval od strachu a zapřklosti. Díky němu se vydávali na nová místa a k novým lidem.

V. Otevřený konec příběhu je výzvou i pro nás.

Lukáš Skutky schválně? nedopsal. Nedomýšlejte se na závěr, jak to s Pavlem v Římě u císaře skončilo. Jako by Skutky měly „ustřižený konec“. Jako by to byl film, který se chvíli před koncem přetrhl – a my sami museli rozhodnout, jak te? skončí.

Co m?že být dobrým koncem? (tady a? d?ti odpovídají chvíli samy.) Nap?. naše ochota být sv?dky Vzk?íšeného Pána.

Modlitba:

Vzk?íšený Pane, d?kujeme za všechny sv?dky, kte?í nesli tvé evangelium dalším lidem. D?kujeme za ty, kte?í ho donesli i nám. D?kujeme, že slibuješ a dává Ducha svatého, a tak p?emáháš únavu, pochybnosti. I nás si použij jako svých sv?dk?. Amen.

7. podn?ty pro rozhovor, dramatické zpracování, hry:

- Nem?l Lukáš p?ece jen rad?ji svoje vypráv?ní ukon?it jasn?ji?

- Vzpomenete si na n?která biblická vypráv?ní, kterým chybí záv?r? (nap?. podobenství o dvou synech - Lk 15,11nn; p?íb?h o Jonášovi - ani tady nevíme, jak to nakonec dopadlo)

- Koho byste doplnili do písni?ky P?edejte nám starou víru - abyste ?adu sv?dk? protáhli od novozákonních dob až k vám?

- Který p?íb?h na vás ud?lal nejv?tší dojem? Kterou postavu jste neznali?

- Zahrejte si variaci na hru „Jela teti?ka do Ameriky a vzala si sebou...“ M?žete si zahrát s postavami: „Když šlo evangelium do sv?ta, byl jeho sv?dkem ... (Petr, Jan... Št?pán... Silas... Timoteus) - dbejte na správné pořadí. Dojdete-li až nakonec, m?žete p?idat i p?ítomné d?ti z ned?lky.

- Pokud jste vypl?ovali luš?ovku spole?n? na velký papír, zkuste doma vyplnit pracovní list s rodi?i - kolik toho budou v?d?t. M?žete pak p?ípadn? s nimi Skutky projít podle pracovních list?.

Odkaz na pracovní list

[37 Evangelium putuje](#)

Odkaz na píse?

[Dál, p?ece nejdete sami](#)

[Zachovej nám víru dobrou \(SV389\)](#)

[Moudrosti poklad z nebe je slovo Boží nám](#)

[Jd?te po všem sv?t? \(BTS86\)](#)

[Kristus je ma? si?la i spasení?](#)

Cílová skupina

[Školní](#)

Katechetické cykly

[Pozvání na cestu - Skutky](#)